

Mekanik Çiçek

Yavuz DEMİRKIRAN

Mekanik Çiçek

Yavuz DEMİRKİRAN

Mia mekanik çiçeęi, Büyükbaba Elio'nun pencere pervazında, bir çaydanlıkla eski kitaplardan oluşan bir yığının arasına sıkışmış halde buldu. Pirinç yaprakları sımsıkı kapalıydı ve aralarından minik dişliler uykulu gözler gibi görünüyordu. Gümüş sapı, soluk mavi sarmaşıklarla boyanmış kilden bir saksıdan yükseliyordu. Mia çantasından büyüteçini çıkardı ve yakından eğildi. Bir şeyler, çözülmeyi bekleyen bir sır gibi hissettiriyordu.

Büyükbaba Elio eski deri terlikleriyle sürünerek yanına geldi, kahverengi yün hırkası düzgünce kesilmiş beyaz bıyığına kadar iliklenmişti. "Tuhaf zamanlarda açar," dedi cep saatine dokunarak. "Dün öğlen açıldı, sonra akşam yemeğinden önce kapandı. Nedenini bir türlü bulamıyorum." Mia'nın koyu kahverengi gözleri parladı. Bulmacaları neredeyse her şeyden çok severdi. "Belki de tuhaf değildir," dedi. "Belki de henüz bulamadığımız bir kurala uyuyordur."

Mia saksıyı ışığın iyi olduğu mutfak masasına koydu. Bir kağıt açtı ve saati yazdı: sabah 9:15. Çiçek kapalıydı. Dişlilerinin küçük bir taslağını çizdi ve görebildiği parçaları etiketledi. Kısa kıvrıkcık siyah saçları çalışırken zıplıyordu ve gülümsediğinde ön dişlerinin arasındaki boşluk görünüyordu. "Önce," dedi, "izleriz. Tahmin yok."

Bütün sabah Mia çiçeği her on dakikada bir kontrol etti. 10:30'da tabana yakın minik bir dişli tıkladı ve yapraklar kapalı kaldı. 11:00'de gümüş sap titredi ama başka bir şey olmadı. Mia her şeyi düzgün satırlara yazdı. Büyükbaba Elio ona bir fincan kakao getirdi ve yanına oturdu, yuvarlak gözlükleri parlıyordu. "Sabır," dedi yumuşakça. "En iyi gözlemciler, desenin kendini göstermesini bekler."

12:20'de bir şey deđiřti. Pirinç yapraklar birbiri ardına yavaşça açıldı ve merkezde hafif sıcak bir parıltı belirdi. Mia řaşkınlıkla nefes aldı ve notlarını kontrol etti. Sonra kařlarını çattı. "Dün öğlen açıldı, ama bugün yirmi dakika sonra," dedi. "Bu hiç de aynı saat deđil." Saksının tabanına yakın küçük pirinç kadrana baktı. İbre hareket etmiřti. "Bu kadrana neyi ölçüyor?" diye sordu.

Büyükbaba Elio gözlüklerinin ardından kadrana baktı. "Sıcaklık, sanırım," dedi. "Bütün sabah ısınyordu." Mia'nın gözleri kocaman açıldı. Pencereye koştu ve dışarıdaki termometreye baktı. Sonra geri koştu ve sayıyı yazdı. "Mutfak ısındığında çiçek açıldı," dedi. "Ama bunu test etmem gerek. Bir çiçek açması yeterli kanıt değil."

Ertesi sabah serindi, bu yüzden Mia sarı yağmurluğuna sarındı ve bekledi. Çiçek neredeyse saat bire kadar kapalı kaldı. Güneş sonunda mutfağı ısıttığında, yapraklar yumuşak bir vınlamayla açıldı. Mia kadranı ve termometresini kontrol etti. "Dünküyle aynı sayıya ulaştığında açıldı!" diye bağırdı. "Dişliler içeride minik bir termometreye bağlı olmalı."

Ama Mia emin olmak istedi. Çiçeęi serin kileye taşıdı ve yavaşça kapandığını izledi. Sonra sıcak mutfaęa geri getirdi ve tekrar açıldığını izledi. Her seferinde küçük kadran hareket ediyor ve dişliler düzenli bir ritimle tıklıyordu. "Bu bir sıcaklık çiçeęi!" diye güldü. "Hiç de tuhaf deęil. Sadece kendi kuralına uyuyor."

Büyükbaba Elio ellerini çırdı. "Çözdün!" dedi. "Ama nereye bakacağını nasıl bildin?" Mia defterini kaldırdı. "Tahmin etmedim," dedi. "Gözlemledim. Saatleri ve sıcaklıkları yazdım ve desen ortaya çıktı." Minik dişlileri işaret etti. "Çiçeğin sırrı başından beri dişlilerindeydi. Sadece görebilmek için yeterince dikkatle izlememiz gerekiyordu."

O akşam Mia notlarını Büyükbaba Elio'ya gösterdi. Saatleri ve sıcaklıkları içeren bir çizelge çizmişti ve çiçeğin açma zamanları mükemmel şekilde sıralanıyordu. "Görüyor musun?" dedi. "Bu bir sistem. Dişliler sıcaklığa tepki veriyor ve yapraklar açılıyor. Soğuduğunda kapanıyorlar." Büyükbaba Elio başını salladı, soluk gri gözleri parıltıyordu. "Çok az insanın zahmet ettiği bir şeyi yaptın," dedi. "Dikkat ettin."

Mia bir şeyi daha test etmeye karar verdi. Nazıkçe çiçeğin merkezine sıcak hava üfledi ve yapraklar titredi. Kadranın yanına bir buz küpü tuttu ve yavaşça kapandılar. "Dişliler çok hassas," dedi. "Hareket etmeleri için fazla bir şey gerekmiyor." Bunu da yazdı. "Artık bütün sistemi anlıyorum," dedi gururla. "Ve bir kez bile tahmin etmek zorunda kalmadım."

Büyükbaba Elio cep saatini çıkardı ve gülümsedi. "Biliyor musun," dedi, "bu saati elli yıldır taşıyorum ve hâlâ bütün dişlilerini anlamıyorum. Ama anlamam gerekmiyor. Sadece kurmam ve güvenmem yeterli." Mia başını salladı. "Ama ben anlamak istedim," dedi. "Ve şimdi anlıyorum. Bu farklı bir şey." Büyükbaba Elio kıkırdadı. "Evet," dedi. "Bu çok farklı bir şey."

Mekanik çiçek Mia'nın en sevdiği bulmaca oldu. Açtığı zamanların bir günlüğünü tuttu ve her seferinde sıcaklığı not etti. Bazen erken açıldı, bazen geç, ama her zaman bir nedeni vardı. Mia küçük kadranı ve minik dişlileri izlemeyi ve beklemeyi öğrendi. "Anlamak sabır ister," dedi Büyükbaba Elio'ya. "Ve gözlem. Bolca gözlem."

Bir sabah Mia saksının altına sıkıştırılmış küçük bir not buldu. Büyükbaba Elio'dandı. "Tanıdığım en iyi gözlemciye," diyordu. "İzlemeye devam et. Sevgiler, Büyükbaba." Mia gülümsedi ve notu büyütecinin yanındaki çantasına koydu. Her zaman gözlemlenecek yeni şeyler olacağını biliyordu ve hazırды.

Mekanik çiçek hâlâ tuhaf zamanlarda açıyor, ama Mia aldırmıyor. Artık sırrını biliyor ve dünyada başka sırların da beklediğini biliyor. Tek yapması gereken dikkatle izlemek, notlar almak ve sabırlı olmak. "Sadece dikkat edersen," dedi, "neler bulacağını asla bilemezsin."

Ve eski deri terlikleriyle oturan, cep saati zincirinde olan Büyükbaba Elio gülümsedi. Mia'ya herhangi bir cevaptan daha değerli bir şey öğretmişti: cevapları kendi başına nasıl bulacağını. Çiçek kilden saksısında sıcak bir şekilde parlıyor, pirinç dişlileri dönüyordu ve Mia bir sonraki gizem için hazır bir şekilde izliyordu.